

„Praha, tak vzhůru do panoptika“¹ – mobilní přednášky o Praze

Letní semestr 2012/2013, 13 týdnů, **úterý 15:50**, FF UK v Praze, **Celetná ulice, místnost C117**

Praha je vedle řady zdůrazňovaných superlativ místem, kde dochází ke kontaktu nejrůznějších společenských skupin, ať již na poli sociální stratifikace nebo na poli kulturním. Mnoho z těchto kontaktů představuje formu sociálního konfliktu. Přesto (nebo právě proto) je těmto oblastem věnována jen okrajová pozornost. Ačkoliv má přednáškový cyklus podtitul mobilní přednášky o Praze, nejedná se o obsahový pandán k tradičním turistickým exkurzím. Cyklus se snaží rozebrat problematiku fenoménu hlavního města z pohledu, který je v humanitních vědách často opomíjen.

První část přednáškového cyklu by měla být věnována problematice sociálního vyloučení, druhá pak pohledu na Prahu z pozic studia populární kultury.

---

1) Úvodní hodina (19. 2.)

2) Lidé periferie I (26. 2.) (Jan Lomíček) – přednáška na téma nouzové kolonie a jejich sociální prostředí, bydlení a kultura dělnické Prahy v období 20. a 30. let.

3) Lidé periferie II – Praha bez domova (5. 3.) – mobilní přednáška k současné problematice vyloučené části pražské společnosti – lidí bez domova – pořádaná po případné dohodě se sdružením Pragulic.

4) Subkultury I. – Rock, big beat (12. 3.) (M. Husák) – přednáška na téma pražské (alternativní) klubové scény v období normalizace, která se stala pro fanoušky rockové hudby vzácnými ostrůvky svobodného a tvůrčího myšlení, nezávislého na oficiální, propagandisticky medializované kultuře. Přednáška bude obohacena o vystoupení Miloše Čuříka, který se

---

¹ (PSH, text *Praha*)

dramaturgicky a organizačně podílel na nejvýznamnějších bigbítových událostech 70. a 80. let (Pražské Jazzové dny, legendární koncert Nico na Opatově z roku 1985 aj.). Na těchto příkladech lze názorně ilustrovat význam a roli bigbítu pro početnou skupinu rocku chtivých fanoušků a jeho dějinný vývoj od začátku 70. let až po rok 1989.

5) Subkultury I. – Rock, big beat (19. 3.) (M. Husák) – exkurze nás zavede do břevnovského Muzea a archivu populární hudby Popmuseum, které nabízí ve vztahu k české a slovenské populární hudbě unikátní dobové věcné, zvukové, písemné, obrazové i audiovizuální archiválie a další dokumenty, vypovídající o její historii. Tento archiv vznikl z materiálů, nashromážděných v 2. polovině 90. let při práci na seriálu České televize "Bigbít", který pojednával o historii československé rockové hudby.

6) Praha a fet (26. 3.) (Jan Kolář) – přednáška o drogové scéně hlavního města, jejím vývoji od poválečných dob až do nedávné minulosti spojená s krátkou exkurzí po „památných“ místech.

7) Subkultury II. – „Na strahovskym kopci chybí výčep piva“² (2. 4.) (Ondřej Daniel, David Řeřicha) – přednáška spojená s představením soudobých směrů studia subkultur a konkrétním vývojem vybraných subkultur (punk, skinheads) v hlavním městě od přelomu osmdesátých a devadesátých let až do počátku tisíciletí provede účastníky po trase Malovanka – Strahov – Újezd.

8) Subkultury III. – „Pražský kurvy, to jsme my, to jsme my!“³ Fotbalová horečka v Praze (9.4.) (Jan Lomíček, David Řeřicha) – mobilní přednáška. Kromě mnoha jiných aspektů je Praha sídlem početné subkultury fotbalových fanoušků, která se projevuje nejen v průběhu soutěžních utkání, ale i soubojem pěti nejpočetnějších (a mnohých dalších) skupin při obsazování pražského veřejného prostoru. Exkurze povede skrze Vršovice, jednu z fotbalově nejvýznamnějších částí Prahy.

---

²(Visací zámek, text *Stánek*)

³ Pokřik pražských fotbalových fanoušků bez ohledu na klubovou příslušnost.

9) Paralelní centrum (16. 4.) (Jan Lomíček) – Baba – Dejvice – Hanspaulka – avantgarda / establishment / underground, mikrohistorie „města ve městě“, přednáška se zaměří na (podle slov místních obyvatel) „pravé centrum Prahy“, které vzniklo mimo jiné na základě komplexní urbanistické koncepce kolem dejvického Kulaťáku. Prohlídka nabídne pohled na část Prahy, která prošla a prochází dynamickým rozvojem, včetně diskuze o společenských proměnách na území této lokality.

10) Pražské bahno – (23. 4.) (Jan Lomíček) – přednáška bude věnována problematice podezřelých míst hlavního města (hostince a pražské pajzly) jako společenskému a kulturnímu fenoménu pražské společnosti.

11) Pražské městské legendy (30. 4.) (Petr Janeček) – exkurze s přednáškou. Praha optikou kolektivní urbánní mytologie současnosti i dob nedávno minulých. Od místa s největším výskytem staropražských strašidel (Vyšehrad) k nejnebezpečnějšímu místu Prahy fin de siècle (Ztracená varta), od mytických Vyšehradských jezdců 50. let k normalizační zlaté mládeži. Spojnicí budiž Nuselský most propojující příběhy o skutečných i domnělých životních koncích od konce 19. do počátku 21. století.

12) "Na Slamníku tam je hej, tam hezký holky pivo roznášej".⁴ Místa pražské festivity minulosti a současnosti (7. 5.) (Tomáš Kavka) – mobilní přednáška pojedná o pražských festivitech spojených s Holešovicemi a Buběň. Účastníky seznámí s minulostí i současností holešovického výstaviště, konkrétně se zastavíme u několika slavností a výstavních akcí, které jsou s jeho dějinami – od počátků až po požár Průmyslového paláce v roce 2008 – spjaty (oslavy majáles, Matějská pouť, resp. zemská či filatelistická výstava PRAGA ad.). Poté se přesuneme Stromovkou do Buběně k restauraci Slamník, kde se seznámíme s historií tamější stavovské pouti i jejím pohostinským reliktem. V případě zájmu bude možno přednášku neformálně zakončit zkouškou kvality zmíněné restaurace.

13) Praha v pohybu – pražská nádraží (14. 5.) (Jakub Machek) – přednáška provede po „zvláštním a podezřelém mezisvětě“⁵ pražských nádraží, ať existujících či zaniklých. Prodiskutuje tento fenomén jak z hlediska historického vývoje, tak z hlediska společenského.

⁴ Alkehol, *Na Slamníku tam je hej*, Alkehol, 1992.

⁵ Petříček, M. Úvaha o nádraží a třetím. In Petříček, M. *Znaky každodennosti*. Praha: Herrmann a synové, 1993, s. 80.

Literatura:

BĚLINA, P. *Dějiny Prahy II.* Praha, Litomyšl: Paseka, 1998.

HEBDIGE, R. *Subkultura a styl.* Praha: Volvox Globator, Dauphin, 2012.

HOLEC, F., a kol. *Kronika královské Prahy a obcí sousedních.* Díl IV., Praha: NLN, 1996

HOLUBEC, S. *Lidé periferie.* Plzeň: Vydavatelství ZČÚ, 2010.

JANEČEK, P. *Černá sanitka.* Praha: Plot, 2006–2009.

KOLÁŘOVÁ, M. (ed.) *Revolta stylem. Hudební subkultury mládeže v České republice.* Praha: Slon, 2012.

LAŠŤOVKA, M., a kol. *Pražský uličník.* Praha: Libri, 1997–2012.

LEDVINKA, V., PEŠEK, J. *Praha.* Praha: NLN, 2000.

ROBEK, A., a kol. *Stará dělnická Praha.* Praha: Academia 1981.

SMOLÍK, J. *Subkultury mládeže.* Praha: Grada, 2010.

(Další literatura bude doplněna v průběhu jednotlivých přednášek.)